

Η ανεξέλεγκτη ακρίβεια τσακίζει νοικοκυριά και επιχειρήσεις

- Στοιχεία σοκ από την έκθεση του IOBE
- Ροκανίζει τα εισοδήματα ο πληθωρισμός

Η ακρίβεια που γονάτισε τα νοικοκυριά, απειλεί με «λουκέτο» τις επιχειρήσεις, ενώ όσο επιδεινώνεται θα κόβει από την Ανάπτυξη. Πιέσεις στα νοικοκυριά λόγω πληθωρισμού και κυρίως στο φτωχότερο 20%, βλέπει το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), αλλά και εντονότερες πληθωριστικές πιέσεις, που ειδικά στη στέγαση και την εστίαση, απειλούν την κατανάλωση και την ανάπτυξη. Το Ινστιτούτο χαρακτηρίζει πρόκληση τον πληθωρισμό καθώς προκαλεί απώλειες στην αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Το «αγκάθι» της ακρίβειας

Ο πληθωρισμός καταγράφηκε στο 2,5% (ΔΤΚ) και 3,1% (ΕνΔΤΚ) στο πρώτο εξάμηνο του 2025, έναντι πληθωρισμού 2,8% (ΔΤΚ) και 3,0% (ΕνΔΤΚ) το ίδιο διάστημα του 2024. Ο εγχώριος ρυθμός πληθωρισμού παραμένει υψηλότερος του μ.ό. της ΕΖ. Σημαντικό μέρος της πίεσης στις αρχές του 2025 αφορά τα μη ενεργειακά αγαθά και κυρίως τις υπηρεσίες, όπως στέγαση, διαμονή και εστίαση. Ενδεικτικά, ο ρυθμός μεταβολής του ΕνΔΤΚ με σταθερούς φόρους και χωρίς την ενέργεια ήταν στο 3,0% το πρώτο πεντάμηνο του 2025, από 3,5% ένα έτος πριν, αλλά και σε σύγκριση με 2,4% στην Ευρωζώνη την ίδια περίοδο.

Προβλέπεται πως ο εγχώριος ρυθμός πληθωρισμού θα κυμανθεί στην περιοχή του 2,8% το 2025 και 2,3% το 2026.

Για πληθωρισμό 2,8% το 2025:

- η καταναλωτική ζήτηση θα σημειώσει ενίσχυση στην περιοχή του 1,2%
- η τιμή του πετρελαίου Brent θα υποχωρήσει σε ετήσια βάση, με τις εξελίξεις αναφορικά με τα μέτρα προστατευτισμού να ασκούν περαιτέρω καθοδικές πιέσεις στην αγορά ενέργειας.

Για πληθωρισμό 2,3% το 2026:

- η καταναλωτική ζήτηση θα σημειώσει ενίσχυση στην περιοχή του 1%
- η τιμή του πετρελαίου Brent θα υποχωρήσει περαιτέρω σε ετήσια βάση, με τις εξελίξεις γύρω από την αγορά ενέργειας να διατηρούν τις καθοδικές πιέσεις στις τιμές των ενεργειακών αγαθών

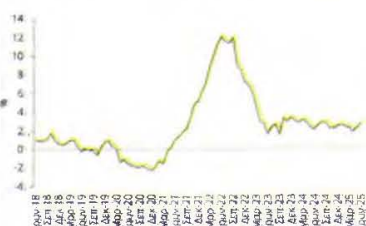
Η άνοδος του ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα το α' εξάμηνο του 2025, κατατάσσει τη χώρα στις υψηλές θέσεις της κατάταξης μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης ως προς το ρυθμό μεταβολής, υψηλότερα του σταθμισμένου μέσου όρου (2,2%). Την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2025, ο μέσος όρος μεταβολής του ΕνΔΤΚ στην Ευρωζώνη ανήλθε στο 2,2%, από 2,5% ένα έτος πριν.

Η εγχώρια ζήτηση φαίνεται ότι αποτέλεσε

Εξέλιξη ΔΤΚ

Μηνιαία εξέλιξη ΔΤΚ στην Ελλάδα (ετήσιες, ποσοστιαίες μεταβολές, %)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επιλεγμένα στοιχεία IOBE

Ευρωπαϊκή Οικονομική Επιθεώρηση (ΕΟΕ) του 2025, κατά την οποία ο πληθωρισμός στην Ελλάδα (2,5%) είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο στην Ευρωζώνη (2,2%).

τον κυριότερο παράγοντα αύξησης των τιμών στην Ευρωζώνη, καθώς ο δείκτης τιμών με σταθερούς φόρους και χωρίς τα ενεργειακά αγαθά στο α' πεντάμηνο, όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία ενισχύθηκε κατά 2,7%, από άνοδο 2,9% ένα έτος νωρίτερα.

Ακριβότερος και ο Τουρισμός και η Στέγη

Αναφορικά με τις τάσεις στις επιμέρους κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών οι οποίες περιλαμβάνονται στον εγχώριο Γενικό Δείκτη Τιμών, η ισχυρότερη αύξηση το α' εξάμηνο 2025 σημειώθηκε στα Ξενοδοχεία. Η ενίσχυση των τιμών στην κατηγορία των Ξενοδοχείων

στοιχα, ένα έτος νωρίτερα. Στην Εκπαίδευση και την Υγεία σημειώθηκε αύξηση 2,6% και 2,3%, αντίστοιχα σε συνέχεια άνοδου 3,5% και 3,6%, αντίστοιχα ένα έτος πριν. Άνοδος τιμών καταγράφηκε στις Επικοινωνίες, κατά 1,8%, από υποχώρηση 1,5% το α' εξάμηνο του 2024. Η αύξηση των τιμών στη Διατροφή και τα Άλλα αγαθά διαμορφώθηκε σε 1,5% και 1,4%, αντίστοιχα, από 5,1% και 1,7%, αντίστοιχα, ένα έτος νωρίτερα, ενώ στα Αλκοολούχα ποτά και την Αναψυχή οι τιμές ενισχύθηκαν κατά 1,2% και 1,1%, αντίστοιχα από 2,1% και 2,5% το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024.

Αντίθετα, μείωση των τιμών σημειώθηκε στα Διάρκη αγαθά και τις Μεταφορές, κατά

διαμορφώθηκε σε 6,2%, από ηπιότερη αύξηση 5,8% ένα έτος πριν. Σε χαμηλότερα επίπεδα, ήταν η μεταβολή στην κατηγορία της Στέγασης όπου οι τιμές αυξήθηκαν κατά 5,4%, από υποχώρηση 0,8%, ενώ ακολούθησε η Ένδυση, με άνοδο 5,2%, σε συνέχεια αύξησης 4,4%, αντί-

στοιχα 0,1% και 0,5%, αντίστοιχα το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα από άνοδο 0,5% και 2,2%, αντίστοιχα ένα έτος πριν.

Επιδείνωση και στην ελληνική παραγωγή

Ακριβότερες έγιναν και οι τιμές παραγωγού το α' 5μηνο του έτους. Ο Γενικός Δείκτης Τιμών Παραγωγού (ΓΔΤΠ), εγχώριας και εξωτερικής αγοράς συνολικά, κατέγραψε οριακή άνοδο σε σύγκριση με το ίδιο χρονικό διάστημα του 2024 (1,1%), καθώς η άνοδος των βιομηχανικών προϊόντων εκτός ενέργειας μετράσε σημαντικά την υποχώρηση των ενεργειακών τιμών. Αναλυτικά, ο ΓΔΤΠ χωρίς την ενέργεια αυξήθηκε στο α' πεντάμηνο του τρέχοντος έτους κατά 1,5%, έναντι εντονότερης αύξησης 1,9% ένα έτος πριν. Ο ΓΔΤΠ για τα Ορυχεία-Λατομεία και Μεταποίηση υποχώρησε 2,8% σε συνέχεια αύξησης 2,1% ένα έτος νωρίτερα.

Φθηνότερες οι εισαγωγές

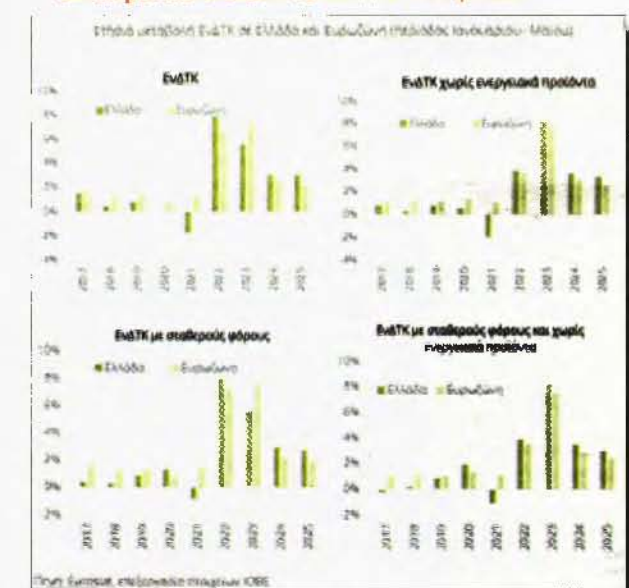
Ενώ η παραγωγή γίνεται ακριβότερη, όπως και οι ελληνικές εξαγωγές, πτωχικά κινήθηκε ο Γενικός Δείκτης Τιμών Εισαγωγών (ΓΔΤΕ). Το α' 4μηνο σημειώθηκε επίσης μείωση, 2,3%, έναντι ηπιότερης υποχώρησης, 1,6% ένα έτος πριν. Η μείωση των τιμών εισαγωγών εγχώριας κατά 2,3% το α' τετράμηνο φέτος κατατάσσει την Ελλάδα στην τελευταία θέση, ως προς την αύξηση τους μεταξύ δεκαεξαεσάρων χωρών της Ευρωζώνης για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία στη συγκεκριμένη περίοδο.

Η υψηλότερη αύξηση στις τιμές εισαγωγών σημειώθηκε στην Κροατία και την Εσθονία κατά 3,7% και 2,8%, αντίστοιχα έναντι υποχώρησης 41,6% και 1,4%, αντίστοιχα, ένα έτος πριν. Ενίσχυση του ίδιου δείκτη σημειώθηκε στην Ευρώπη, κατά 1,2%, έναντι μείωσης 5,0% τον αντίστοιχο μήνα του 2023. Αντίθετα, μείωση των τιμών εισαγωγών καταγράφηκε στην Ιαπωνία, κατά 0,7%.

Δυσχεραίνει το οικονομικό κλίμα

Οι δυσκολίες συνοψίζονται και αυτό φαίνεται στην εξασθένηση του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα κατά το β' τρίμηνο του 2025 σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο (106,8 μον. από 107,6 μον.). Επιδείνωση καταγράφηκε σε σύγκριση και με το αντίστοιχο περσινό τρίμηνο (109,4 μον.). Οι επιχειρηματικές προσδοκίες βελτιώθηκαν ήπια στο β' τρίμηνο του τρέχοντος έτους σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο στις Κατασκευές και στο Λιανικό εμπόριο, ενώ υποχώρησαν ελαφρά στις Υπηρεσίες και παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες στη Βιομηχανία. Ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης εξασθένησε την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου έναντα του προηγούμενου τριμήνου, στις 45,5 (από 43,1) μονάδες. Παράλληλα, κινείται αισθητά χαμηλότερα σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα (-42,7 μον.).

Ετήσια μεταβολή ΕΝΔΤΚ σε Ελλάδα και Ευρώπη

Ελπίδα στην αύξηση των μισθών

Η αναμενόμενη αύξηση της απασχόλησης και η νέα αύξηση του κατώτατου μισθού, η οποία πλέον με το νέο σύστημα αμοιβών επηρεάζει και το μισθολογίο των δημοσίων υπαλλήλων και το επίδομα ανεργίας, καθώς και το νέο ειδικό μισθολογίο ένστολων αναμένεται να τονώσουν το διαθέσιμο εισόδημα, και ακολούθως και την εγχώρια ζήτηση. Επιπρόσθετα η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, κατά 1%, η κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος για τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους αυτοαπασχολούμενους και τις ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και η μείωση ΕΝΦΙΑ για κατοικίες που ασφαλιζονται για φυσικές καταστροφές εκτιμάται ότι θα ενισχύσουν το διαθέσιμο εισόδημα, και ακολούθως θα τονώσουν περαιτέρω την εγχώρια ζήτηση.

Λιγότεροι φόροι, περισσότερες αγορές:

Το ΙΟΒΕ, θεωρεί ότι αν δεν αυξηθούν οι τιμές, τότε η μείωση κάποιων φορολογικών βαρών, θα ενισχύσει το διαθέσιμο εισόδημα και θα τονώσει τη ζήτηση. Σε αυτή τη κατεύθυνση, αναμένεται να επιδράσουν μέτρα, όπως η απαλλαγή από το φόρο ασφαλιστικού συμβολαίου υγείας για παιδιά έως 18 ετών, η κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με σπικλά ινα, καθώς και η τριετής απαλλαγή φόρου εισοδήματος για κενά ακίνητα που θα εννοικιαστούν. Στο πλαίσιο των αλλαγών στη φορολογία εισοδήματος, και για το επόμενο έτος εξετάζεται η μείωση των συντελεστών φορολογίας για τα μεσαία εισοδήματα, καθώς και πακέτο παροχών το οποίο περιλαμβάνει κατάργηση του ΕΝΦΙΑ για την πρώτη κατοικία, με την προϋπόθεση ότι η αντικειμενική της αξία δεν υπερβαίνει τις €500.000, μείωση του ελάχιστου φορολογικού συντελεστή στα εισοδήματα από ενοίκια, από το 15% στο 5%,

Μισθολογικό κόστος

καθώς και μείωση των τεκμηρίων διαβίωσης, εξελίξεις που αναμένεται να τονώσουν το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Συνεπώς, και λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω παράγοντες εκτιμάται ότι η συνολική καταναλωτική ζήτηση αναμένεται να ενισχυθεί στην περιοχή του 1,2% και 1% το 2025 και 2026 αντίστοιχα, συντηρώντας σε ένα βαθμό τις υψηλές τιμές.

Μονόδρομος η αύξηση των εισοδημάτων

Σύμφωνα με το ΙΟΒΕ, από ποσοτική άποψη, για να αυξηθεί το εθνικό εισόδημα θα πρέπει ο ρυθμός απόδοσης των επενδύσεων να επιταχυνθεί.

Η μετατόπιση των επενδύσεων εκεί όπου μπορούν να υποστηρίξουν παραγωγικές δραστηριότητες υψηλότερης αξίας είναι κρίσιμη για την ενίσχυση και των αναπτυξιακών προοπτικών της χώρας.

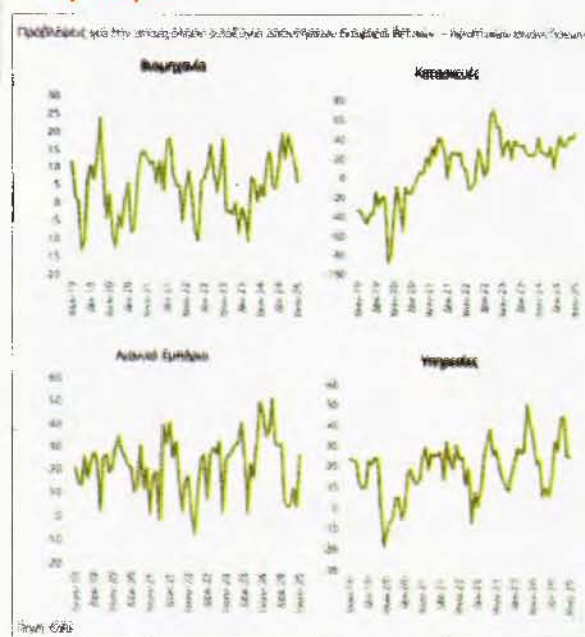
Επενδύσεις από επιχειρήσεις και σε κλάδους υψηλής παραγωγικότητας είναι αναγκαία συνθήκη για τη δημιουργία εισοδημάτων στο μέλλον. Σε κάθε περίπτωση, η υποστήριξη ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος, μεγαλύτερης εξωστρέφειας και καινοτομίας, δεν νοείται χωρίς επενδύσεις που θα αλλάξουν το μείγμα των επιχειρήσεων και της παραγωγής.

Προτεραιότητα η άρση επιβαρύνσεων στους μισθωτούς

Το ζήτημα της ενίσχυσης της παραγωγής, ώστε να αυξηθούν τα εισοδήματα στη χώρα μέσω άμβλυνσης του πληθωρισμού και αύξησης των εξαγωγών υψηλής αξίας σχετίζεται και με τις προτεραιότητες

του φορολογικού συστήματος. Τόσο στην ενίσχυση των μακροχρόνιων καινοτόμων και παραγωγικών επενδύσεων όσο και στην ενίσχυση της επιχειρηματικής εργασίας και του ανθρώπινου κεφαλαίου. Δημοσιονομικά δεν υπάρχουν πιέσεις στην τρέχουσα περίοδο όμως μεσοπρόθεσμα η δημοσιονομική ευστάθεια και η συνέχιση της ομαλής εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους είναι αλληλένδετα με την αναπτυξιακή δυναμική. Με αυτήν την έννοια αποτελεί αναγκαιότητα προτεραιότητα η άρση υπερβολικών επιβαρύνσεων στη μισθωτή εργασία καθώς, ιδίως μετά την περίοδο πληθωρισμού, η σωρευτική φορολογική και ασφαλιστική επιβάρυνση για τους μισθωτούς που δεν έχουν κομηνά εισοδήματα είναι εξαιρετικά υψηλή οδηγώντας σε στρεβλώσεις των σχετικών κινήτρων για εργασία και γενικότερη κατανομή πόρων. Αλλαγές που οι ειδικοί θεωρούν ως αναγκαίες για να υποστηρίξουν την αναπτυξιακή δυναμική της ελληνικής οικονομίας μεσοπρόθεσμα.

Προβλέψεις

Επενδύσεις από επιχειρήσεις και σε κλάδους υψηλής παραγωγικότητας είναι αναγκαία συνθήκη για τη δημιουργία εισοδημάτων στο μέλλον.

